

Uchwała Nr *VI/32/2011*.....

Rady Gminy Inowrocław

z dnia 28 marca 2011r.

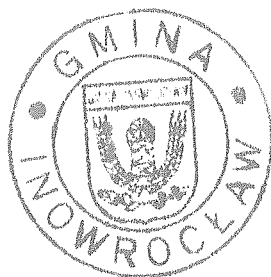
w sprawie przyjęcia raportu z realizacji programu pn. „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Inowrocław”

Na podstawie art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.¹) oraz art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.²) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjąć raport z realizacji programu pn. „Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Inowrocław”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Rady Gminy Inowrocław**

Augustyn Korona
Augustyn Korona

¹ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008r. Nr 111, poz.708, Nr 138, poz.865, Nr 154, poz.958, Nr 171, poz.1056, Nr 199, poz.1227, Nr 223, poz.1464 i Nr 227, poz.1505, z 2009r. Nr 19, poz.100, Nr 20, poz. 106, Nr 79, poz.666, Nr 130, poz. 1070 i Nr 215, poz. 1664, oraz Dz. U. z 2010r. Nr 21, poz.10, Nr 28, poz.145, Nr 40, poz. 227, Nr 76, poz.489, Nr 119, poz.804, Nr 152, poz.1018 i 1019, Nr 182, poz. 1228, Nr 229, poz. 1498 i Nr 249, poz.1657.

² Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 214, poz. 1806, Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 80, poz. 717 i Nr 162, poz. 1568, z 2004 r. Nr 102, poz. 1055, Nr 116, poz. 1203 i Nr 167, poz.1759, z 2005 r. Nr 172, poz. 1441 i Nr 175, poz. 1457, z 2006 r. Nr 17, poz. 128 i Nr 181, poz. 1337, z 2007 Nr 48, poz. 327, Nr 138, poz.974 i Nr 173, poz. 1218, z 2008r. Nr 180, poz.1111 i Nr 223, poz.1458, z 2009r. Nr 52, poz.420 i Nr 157, poz.1241 oraz z 2010r. Nr 28, poz.142 i 146, Nr 40, poz. 230 i Nr 106, poz.675, Dz. U. z 2011r. Nr 21, poz.113

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr .*VI/32/2011*...
Rady Gminy Inowrocław
z dnia 28 marca 2011 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150, z późn. zm.), z wykonania programów ochrony środowiska Wójt Gminy sporządza co dwa lata raporty, które przedstawia Radzie Gminy.

Niniejszy raport przedstawia zadania realizowane jako zadania własne gminy i zadania koordynowane wykonywane zgodnie z Krajowym, Wojewódzkim i Powiatowym Programem Ochrony Środowiska na lata 2009-2010, dotyczące stanu środowiska w Gminie Inowrocław zmierzające do jego poprawy.

Inicjatorem podjęcia uchwały jest Wójt Gminy Inowrocław.

**Przewodniczący
Rady Gminy Inowrocław**

Augustyn Korona

Załącznik
do Uchwały Nr *11/32/2011*
Rady Gminy Inowrocław
z dnia *28. marca 2011r.*

Urząd Gminy Inowrocław

**RAPORT Z REALIZACJI
PROGRAMU pn.
„AKTUALIZACJA
PROGRAMU OCHRONY
ŚRODOWISKA DLA
GMINY INOWROCŁAW”**

Informacja za lata 2009-2010

Gmina Inowrocław
2011-03-07

I. Wprowadzenie

Zgodnie z art.18 ust.2 ustawy z dnia 21 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.) organ wykonawczy gminy sporządza raport z realizacji gminnego programu ochrony środowiska, który przedstawia radzie gminy.

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Inowrocław wraz z Planem Gospodarki Odpadami dla Gminy Inowrocław została przyjęta Uchwałą Nr XXXIV/193/2009 Rady Gminy Inowrocław z dnia 29 kwietnia 2009r.

W związku z powyższym niniejszy raport obejmuje lata 2009-2010.

II. Podstawy prawne opracowania Raportu

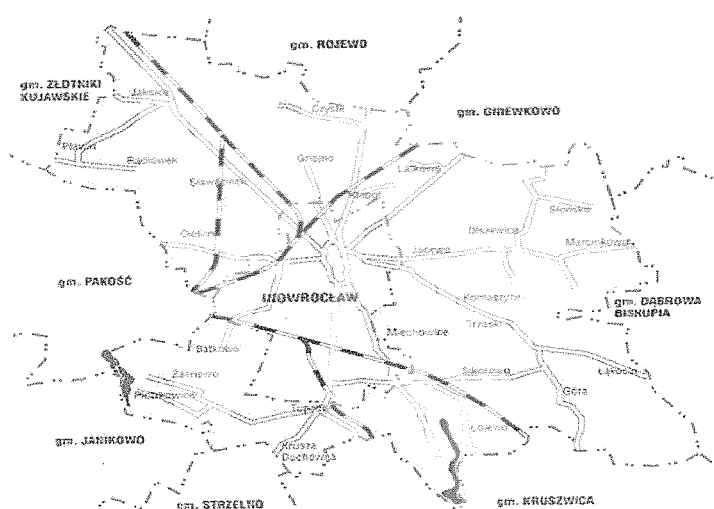
- a. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2008r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.)
- b. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz. U. z 2010r. Nr 185, poz. 1243 z późn. zm.)

III. Cel przygotowania raportu

Raport określa stan środowiska na terenie gminy Inowrocław oraz stopień realizacji zadań przyjętych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Inowrocław na lata 2009 – 2010.

IV. Ogólna charakterystyka Gminy Inowrocław

Gmina Inowrocław położona jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego. Jest jednostką samorządową o statucie gminy wiejskiej. Stanowi bezpośrednie otoczenie dla miasta Inowrocław (aż 96% długości granicy miasta Inowrocław, to granica z gminą wiejską Inowrocław). Gmina graniczy z wszystkimi gminami powiatu inowrocławskiego (Złotniki Kujawskie, Rojewo, Gniewkowo, Dąbrowa Biskupia, Kruszwica, Janikowo, Pakość).

Na ogólną powierzchnię gminy 17165ha składają się użytki rolne zajmujące prawie 15,3 tys. ha, lasy, zakrzaczenia i zadrzewienia – 0,4 tys. ha, pozostałe grunty i nieużytki – zajmują razem 1,2 tys. ha.

Gmina charakteryzuje się pokrywą glebową związaną ściśle z typem podłoża, a pośrednio z morfologią obszaru. Podkreślić należy stosunkowo małe zróżnicowanie typów gleb oraz dominującą rolę czarnych ziem. Czarne ziemie zajmują praktycznie całą część północną oraz północno-zachodnią, znaczne fragmenty gminy w części południowej (poza doliną Noteci)

i środkowo-wschodniej. Gleby brunatne spotyka się w okolicach Marcinkowa, Dulska – Góry, Piotrkowic – Kruszy Zamkowej oraz Jaksiczek. We wschodniej części gminy spotyka się natomiast spore powierzchnie gleb brunatnych wylugowanych i kwaśnych - o mniejszej przydatności rolniczej. Niewielkie powierzchnie zajmują nieurodzajne gleby bielcowe i pseudobielcowe. Spotyka się je jedynie w części wschodniej w 3 rejonach: Słońska, Balczewa oraz Witowy – Łąkocin – Karczyn. Są one w większości wskazywane w opracowaniu „Granica polno-leśna” pod zalesienia. Pozostałe obszary zajęte są przez gleby pochodzenia organicznego. Najczęściej są one wykorzystywane jako trwałe użytki zielone, niektóre są wskazywane do zalesień.

Oceniając przydatność rolniczą gleb należy stwierdzić, że syntetyczny Wskaźnik Jakości Rolniczej Przestrzeni Produkcyjnej wynoszący 88,9 pkt lokuje gminę wśród zdecydowanie najlepszych gmin w województwie.

Budowa geologiczna na obszarze gminy jest urozmaicona. Cechą charakterystyczną jest występowanie struktur holiokinetycznych, tzw. wysadów solnych, które zalegają bezpośrednio pod pokrywą osadów czwartorzędowych w miejscowości Góra.

Gmina nie należy do obszarów o szczególnie urozmaiconej rzeźbie terenu. Najwyżej położony punkt leży na wysokości 106,5 m n.p.m. (okolice kościoła w Górze), natomiast najniższy położony punkt – na wysokości 78 m n.p.m. (jest to poziom lustra Noteci na wysokości Batkowa). Cechą charakterystyczną rzeźby terenu jest przede wszystkim jej „łagodny” charakter – przejawiający się niewielkimi, stopniowymi zmianami wysokości, powodujący wrażenie równinnego.

Według klasyfikacji regionów klimatycznych Polski przeprowadzonej przez W. Okołowicza i D. Martyn, gmina leży w „subregionie kujawskim”. Dla regionu tego wskazuje się jako najbardziej charakterystyczną cechę „przejściowość” klimatu, dużą liczbę dni pochmurnych, a przede wszystkim występowanie najniższych w Polsce opadów atmosferycznych. Gmina leży

w najmniej zalesionej części województwa. Lasy stanowią zaledwie ok. 300ha, to jest 1,8% powierzchni ogólnej gminy. Jest to jeden z najniższych wskaźników wśród gmin województwa. Według danych Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, lasy w gminie stanowią 307ha, a dodatkowe 62ha to grunty zadrzewione i zakrzaczone. Według danych Głównego Urzędu Statystycznego lasy i grunty leśne zajmują 303ha. Lasy na terenie gminy nie stanowią zwartych kompleksów i z wyjątkiem niewielkiej powierzchni leśnej, mającej swą kontynuację w kierunku wschodnim (Lasy Balczewskie o pow. 50ha), nie są częścią tego typu większych kompleksów rozciągających się poza granicami gminy. Podstawowym gatunkiem lasotwórczym w gminie Inowrocław jest sosna (65%), pozostałe istotne gatunki drzew to topola, olcha, brzoza i dąb. Większość gminy leży w dorzeczu Odry. Największa część gminy (północna część) leży w zlewni Smyrni i Kanału Smyrni. Znaczna część (na południowo-wschód od miasta) leży w zlewni cieką biegnącego od Turzan w kierunku południowo-zachodnim uchodzącego do Jeziora Szarlej. Główną rzeką płynącą przez teren gminy jest Noteć. Przy pomocy urządzeń hydrotechnicznych istnieje możliwość regulacji poziomu wody w skanalizowanym odcinku szlaku wodnego Noteci oraz w połączonych z nią odcinkach naturalnych. Dzięki temu wyeliminowano ryzyko gwałtownych wahań stanu wód, dzięki czemu w praktyce nie ma tu ryzyka powodzi.

Na terenie gminy występują tylko dwa większe jeziora, leżące w południowej części w zlewni Noteci - obydwa pochodzenia rynnowego. Jezioro Szarlej leży w rozległej rynnie na południu zajmowanej przez Gopło. Zajmuje powierzchnię ok. 67ha, objętość wynosi ok. 1377,2 tys.m³. Jest to jezioro płytkie (głębokość maksymalna: 4,3m). Jezioro Piotrkowickie jest nieco mniejsze (niespełna 49ha), jednak tworzy większy system z sąsiadującym jeziorem Węgiereckim, leżącym w gminie Janikowo (po linii brzegowej tego jeziora biegnie granica gminy Inowrocław) i ma mniejszą objętość (1164 tys.m³).

Najważniejszymi czynnikami kształtującymi stan środowiska na terenie gminy są:

- duża przydatność rolnicza gleb – intensywna gospodarka rolna,
- bardzo niski stopień zalesienia,
- warunki wodne – zaleganie wód gruntowych w znacznej części gminy oraz trudności z naturalnym odwadnianiem,
- równinna rzeźba –ingerencja w krajobraz jest łatwo dostrzegalna,
- w praktyce brak obszarów bardzo cennych przyrodniczo, które wzmocniłyby funkcje ekologiczne – rozwijanie się różnego rodzaju funkcji i działalności niekorzystnych dla środowiska,
- rolniczy charakter gminy – intensywne i wysokotowarowe uprawy polowe, a także gospodarka hodowlana (przemysłowe ферmy drobiarskie),
- przebieg przez teren gminy sieci infrastruktury komunikacyjnej wysokiej rangi o dużym natężeniu ruchu –drogi krajowe, wojewódzkie oraz linie kolejowe,
- nieuregulowana gospodarka wodno-ściekowa (brak kanalizacji),
- przebieg przez teren gminy infrastruktury technicznej – gazociągi, rurociągi solankowe, linie elektroenergetyczne wysokich napięć,
- położenie gminy w obszarze o dużym uprzemysłowieniu – sąsiedztwo zakładu cementowo-wapienniczego, eksploatacja soli; położenie w bezpośrednim sąsiedztwie gminy dużych ośrodków przemysłowych: Inowrocław, Kruszwica, Janikowo, Gniewkowo, Wierzchosławice, dosyć liczne są też zakłady o znacznie mniejszej skali (np. przetwórstwo mięsa).
- gminy ma największe zużycie wody na potrzeby przemysłu oraz produkcji ścieków przemysłowych, jak również zalicza się do obszarów o najwyższej emisji zanieczyszczeń powietrza i największej ilości składowanych odpadów - istotną konsekwencją funkcji przemysłowych,

oprócz generowania zanieczyszczeń, jest także wpływ zainwestowania na krajobraz,

- niski stan czystości wód powierzchniowych – rzeka Noteć cechuje się bardzo złym stanem czystości, także duże jeziora znajdujące się w granicach gminy lub w bezpośrednim jej sąsiedztwie (Szarlej, Piotrkowickie, Węgiereckie) są silnie zanieczyszczone (na co wpływa między innymi intensywna gospodarka rolna w pobliżu linii brzegowych).

V. Analiza aktualnego stanu środowiska wraz z krótką oceną dotychczasowej polityki ochrony środowiska w gminie Inowrocław

Tabela 1. Ochrona przyrody

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Renowacja terenów zielonych, w szczególności zabytkowych parków na terenie gminy	Włączenie parków w system korytarzy ekologicznych, ochrona krajobrazu kulturowego	Zadanie zrealizowane – ujęto je w zmianie do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław – uchwała Nr XLVII/269/2010 Rady Gminy Inowrocław z dnia 16 sierpnia 2010r. zmieniająca uchwałę Rady Gminy Inowrocław Nr XVIII/223/2000 z dnia 22 września 2000r. W strukturze przestrzennej gminy wyróżniono m.in. jednostkę „ekologiczną” - leżącą w różnych częściach wschodniej części gminy i nieciągłą przestrzennie – są to obszary zajmowane przez łąki i tereny podmokłe, tworzące ciągi ekologiczne (okolice Słońska, Marcinkowa i Karczyna) oraz południowo-zachodniej części gminy (okolice Batkowa i Popowic, Żalinowa i Piotrkowic, Kr. Zamkowej). Zbyt mała powierzchnia obszarów chronionych.

2

Wspomaganie urządzania i utrzymania terenów zieleni, zadrzewień i zakrzewień oraz parków

Włączenie tych obszarów w ciągi łączników ekologicznych, ochrona zabytków kultury

Zadanie nie realizowane - żadna część gminy nie znalazła się w obszarze objętym siecią Natura 2000. Ze względu na małą liczbę, rangę i powierzchnię obszarów chronionych, ważnym elementem środowiska gminy są zabytkowe parki podworskie i zabytkowe parki wiejskie. Pełnią one rolę ważnych lokalnych węzłów ekologicznych (siedliska – zwłaszcza dla ptactwa). Natura 2000 to program utworzenia w krajach Unii Europejskiej wspólnego systemu (sieci) obszarów objętych ochroną przyrody. Podstawą dla tego programu jest Dyrektywa Ptasia, Dyrektywa Siedliskowa (Habitatowa) oraz szereg innych rozporządzeń i dokumentów wykonawczych. Celem programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy i wymienia w załącznikach Dyrektyw. W ramach programu wyznaczone zostają obszary Specjalnej Ochrony Ptaków SPA; (oznaczona kodowo na terenie Polski jako PLB) oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk SAC; (oznaczane jako PLH), na których obowiązują specjalne regulacje prawne. Obszar Natura 2000 został w Polsce wprowadzony w ustawie o ochronie przyrody z 2004 roku: „art. 25. 1. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje 1) obszary specjalnej ochrony ptaków, 2) specjalne obszary ochrony siedlisk. 2. Obszar Natura 2000 może obejmować część lub całość obszarów i obiektów objętych formami ochrony przyrody (wymienionych w ustawie).” Wg informacji z oficjalnego serwisu Ministerstwa Ochrony Środowiska oraz listy Shadow List na terenie gminy nie znajdują się obszary oficjalnie włączone albo oczekujące na włączenie (zgłoszone) do sieci Natura 2000, czy też obszary zgłoszone do Shadow List. Najbliższe obszarowi gminy tereny zaliczane do którejkolwiek z tych kategorii leżą na południe od gminy i obejmują obszar i okolice Jeziora Gopło (rozciągające się na południe od Kruszwicy obszary chronione w ramach dyrektywy siedliskowej i w ramach dyrektywy ptasiej). W dolinie Noteci, poniżej gminy Inowrocław, planuje się utworzenie obszaru chronionego w ramach dyrektywy siedliskowej – Równina Szubińsko-Łabiszyńska. Można więc stwierdzić, iż gmina nie wpływa w sposób zauważalny na stan tych obszarów, gdyż ewentualne oddziaływania są na tyle niskie, iż niemożliwe do identyfikacji i kwantyfikacji (określenie wielkości).

3	Podejmowanie działań w sprawie ustanowienia małych form ochrony przyrody (pomniki przyrody, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Objęcie ochroną wszystkich zasługujących na to obiektów	Zadanie koordynowane przez regionalnego dyrektora ochrony środowiska w Bydgoszczy; realizowane wg złożonych wniosków przy współudziale – w 2010r. na wniosek mieszkańca wsi Balczewo rozpoczęto procedurę ustanowienia pomnika przyrody w ilości 16szt. drzew gatunku jesion wyniosły zlokalizowanych w pasie drogi gminnej nr G150520C w miejscowości Balczewo, obręb Balczewo, działka 158/2, stanowiącej własność gminy Inowrocław (obecnie na etapie uzgadniania z RDOŚ w Bydgoszczy).
4	Restrykcyjne przestrzeganie zakazu wypalania łąk, ściernisk, rowów	Ochrona zasobów przyrodniczych przed degradacją	Zadanie ciągle – realizowane, koordynowane z komendą powiatową policji, komendantem gminy p.poż.-plakaty, pogadanki.
5	Waloryzacja przyrodnicza gminy – zgodnie z przyjętą przez Sejm RP uchwałą w sprawie Polityki Ekologicznej Państwa, która zakłada jako naczelną zasadę w planowaniu przestrzennym i realizacji działań gospodarczych uwzględnienie potrzeb zachowania w jak najlepszym stanie środowiska przyrodniczego	Świadoma ochrona zasobów przyrodniczych gminy	Zadanie długoterminowe, ciągle – realizowane. Gmina opracowała zmiany do studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław – uchwała Nr XLVII/269/2010 Rady Gminy Inowrocław z dnia 16 sierpnia 2010r. zmieniająca uchwałę Rady Gminy Inowrocław Nr XVIII/223/2000 z dnia 22 września 2000r.
6	Kontynuacja zadań związanych z edukacją ekologiczną mieszkańców gminy	Zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców	Zadanie długoterminowe ciągle – realizowane przy współpracy ośrodka doradztwa rolniczego. Rozsyłanie do sołtysów, szkół materiałów edukacyjnych, ulotek, plakatów itp.
7	Rozwój i utrzymanie ścieżek dydaktycznych wraz z opisem przyrody	Utrzymanie infrastruktury służącej celom poznawczo – dydaktycznymi turystycznym	Zadanie zrealizowane przy współudziale kujawsko-pałuckiego związku miast i gmin w Inowrocławiu, którego gmina Inowrocław jest członkiem. Wyznaczono następujące trasy: 1 Jaksice – Czyste - Ściborze (obelisk Bartka Nowaka, przywódcy chłopskiego, pułkownika z powstania styczniowego) 2 Gnojno – Czyste (trasa nr 1); Inowrocław – Jacewo - Balin do Słońska; lub Jacewo – Olszewice – Marcinkowo – Balczewo - Niemojewko; Balczewo -Dziennice (trasa nr 3 i 4); (pałac i park rodziny Mlickich z 1908r., dziś nieużytkowany) 3 Jaronty – Dulsk (trasa nr 4), Pławinek (trasa nr 2); (chata drewniana z XVIIIW.) 4 Góra – Pławinek (trasa nr 4), Witowy, Karczyn Wieś, Szarlej (kopalnia soli kamiennej, grób St. Przybyszewskiego) 5 Łojewo – Góra (trasa nr 4); (miejsce urodzenia St. Przybyszewskiego, nie ma już dawnego budynku szkolnego, w którym mieszkali Przybyszewscy. Łączna trasa 1,8km. Związek wydał przewodnik pt. „Przez dziesięć gmin”.
8	Ochrona obszarów, zespołów i obiektów nie objętych jeszcze ochroną prawną, a prezentujących dużą wartość przyrodniczą	Objęcie ochroną wszystkich wartościowych obszarów i obiektów	Zadanie koordynowane przez ministra, starostę, regionalnego dyrektora ochrony środowiska, wojewódzki urząd ochrony zabytków.

9	Prowadzenie masowych edukacyjnych akcji proekologicznych dla dzieci, młodzieży i dorosłych	Świadoma ochrona zasobów przyrodniczych	Zadanie koordynowane przez ministra, wojewodę, zarząd powiatu, organizacje oświatowe i inne organizacje pozarządowe. (przygotowywanie filmów, pism informacyjno-edukacyjnych lub informacji, materiałów, konkursów, konferencji o tematyce ekologicznej wyświetlanych/ogłaszanych na stronach internetowych itp., - rozsyłanie do szkół).
10	Edukacja rolników w zakresie prawidłowej uprawy gruntów rolnych	Świadoma ochrona zasobów przyrodniczych	Zadanie koordynowane przez ośrodek doradztwa rolniczego (przygotowywanie pism informacyjno-edukacyjnych, organizowanie szkoleń, spotkań sołtysów przy współudziale gminy); stosowanie zasad dobrej praktyki rolniczej; rozsyłanie do sołtysów, materiałów edukacyjnych, ulotek, plakatów itp.).
11	Popularyzacja, inicjowanie i podejmowanie działań na rzecz rozwoju rolnictwa proekologicznego	Świadoma ochrona zasobów przyrodniczych	Zadanie koordynowane przez ośrodek doradztwa rolnego (szkolenia), placówki oświatowe i organizacje pozarządowe.
12	Wybudowanie ścieżek rowerowych w ciągu dróg powiatowych.	Podniesienie walorów gminy	Zadanie realizowane przez zarządy dróg powiatowych.

Tabela 2. Ochrona i zrównoważony rozwój lasów

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Wzmocnienie funkcji ochronnych lasów	Powstrzymanie postępującej degradacji lasów, ochrona wód	Zadanie długofalowe, ciągle realizowane przez zarządców lasów - nadzór ministra, starostwa. Patrz pkt.3.
2	Ochrona i wzmocnienie funkcji zadrzewień i zakrzewień, jako ważnych korytarzy ekologicznych	Powstrzymanie postępującej degradacji lasów	Zadanie długofalowe, ciągle realizowane przez właścicieli gruntów poprzez stopniowe zalesianie terenów nieprzydatnych dla rolnictwa oraz gruntów zdegradowanych i poprzez dokonywanie nowych zadrzewień i zakrzaceń. Prace koordynowane przez starostę, agencję nieruchomości rolnych i nadleśnictwa. Gmina co roku prowadzi akcję zadrzewieniową wiosną-jesienią w formie dofinansowania (90%).
3	Włączenie do działań edukacyjnych problematyki gospodarki leśnej i ochrony lasu – polityka ekologiczna państwa	Świadoma ochrona zasobów przyrody	Zadanie ciągle realizowane pod nadzorem ministra (lasy stanowiące własność skarbu państwa); starosty (lasy nie stanowiące własności skarbu państwa), który gospodarkę leśną prowadzi na podstawie uproszczonego planu urządzenia lasu lub inwentaryzacji stanu lasu Wojewoda lub starosta nadzór nad gospodarką leśną mogą powierzyć dyrektorowi regionalnej dyrekcji lasów państwowych i nadleśniczczym.

3			Taki nadzór można zdefiniować jako zespół oddziaływań organów administracji publicznej (województw i starostów) na osoby fizyczne i prawne posiadające lasy, w celu wykonania ciążących na tych osobach obowiązków wynikających z ustawy o lasach. Służby nadzorujące gospodarkę leśną w lasach niepaństwowych służą właścicielom lasów doradztwem, zarówno z zakresu prowadzenia gospodarki leśnej, jak również ich praw i obowiązków.
4	Tworzenie ścieżek edukacyjnych w lasach	Świadoma ochrona zasobów przyrody	Zadanie nie zrealizowane – z uwagi na brak wniosków nie ujęto w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław – uchwała Nr XLVII/269/2010 Rady Gminy Inowrocław z dnia 16 sierpnia 2010r. Zadanie koordynowane z regionalnym dyrektorem ochrony środowisk. Gmina nie wykazuje wybitnych walorów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju turystyki i rekreacji. Potencjalnie może być miejscem lokalizacji ogrodów działkowych, gdyż jest to element wtórny i jego atrakcyjność nie wiąże się bezpośrednio ze szczegółowym położeniem przyrodniczym, a miasto Inowrocław wykazuje dosyć duże zapotrzebowanie w tej dziedzinie.
5	Podniesienie wskaźnika lesistości gminy przez stopniowe zalesianie terenów nieprzydatnych dla rolnictwa, tj. terenów o niskich klasach bonitacyjnych gleb i gruntów porolnych	Przygotowanie planistyczne do zwiększania lesistości	Zadanie koordynowane z agencją nieruchomości rolnych, zarządem powiatu. Gmina ujęła zadanie w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław – uchwała Nr XLVII/269/2010 Rady Gminy Inowrocław z dnia 16 sierpnia 2010r.
6	Ochrona lasów prywatnych i kontrola ich stanu, pomoc przy tworzeniu uproszczonych planów urządzeniowych	Przeciwdziałanie szkodliwej działalności w lasach	Zadanie koordynowane przez ministra, wojewodę, starostę, dyrektora regionalnej dyrekcji lasów państwowych i nadleśnictwa.
7	Opracowanie Planu urządzenia lasu na lata 2008-2017	Świadoma ochrona zasobów leśnych	Zadanie koordynowane przez starostwo powiatowe – wykonano i przyjęto inwentaryzację stanu lasu lata 2009-2018 następujących miejscowościach: Orłowo, Turlejewo, Łakocin, Krusza Zamkowa, Karczyn-Wieś, Piotrkowice, Balczewo, Pławin, Bachorze Łęgi, Słońsko, Olszewice, Jaronty, Marcinkowo, Czyste i Góra.

Tabela 3. Ochrona gleb

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Bieżąca ochrona gruntów rolnych, ochrona roślin, urządzeń melioracyjnych, wiejskich zbiorników wodnych w tym odmulenie, regulacja i renowacja koryt rzek i kanałów melioracyjnych	Zapewnienie odpowiedniego nawodnienia gleb i zatrzymania wód opadowych	Zadanie ciągle - utrzymanie i eksploatacja obszarów zmeliorowanych i urządzeń melioracji szczegółowej należy do rolników i użytkowników indywidualnych, natomiast urządzeń melioracji podstawowej - do skarbu państwa, w imieniu którego działa marszałek województwa. W miarę posiadanych środków finansowych (dofinansowanie z budżetu gminy) przez gminną spółkę wodą poprzez bieżącą konserwację rowów melioracji szczegółowej oraz studzienek drenarskich, utrzymywanie drożności przepustów oraz wylotów z systemów drenarskich. Co roku przeprowadzana jest renowacja cieków wodnych zakrzaczonych oraz zamulonych.
2	Modernizacja i odbudowa systemów melioracji szczegółowej	Zapewnienie odpowiedniego nawodnienia gleb	Zadanie ciągle realizowane na bieżąco. Gmina wprowadziła zorganizowany system zbiórki odpadów komunalnych posegregowanych poprzez zakup (łącznie ilość pojemników 258szt.) i rozmieszczenie pojemników na całym terenie. Zadanie realizowane przy współpracy gminnego zakładu komunalnego.
3	Kontrola wywozu odpadów z posesji oraz systematyczne rozszerzanie zasięgu selektywnej zbiórki odpadów „u źródła”	Ochrona gleby, wód i powietrza, dążenie do uzyskania odpowiedniego wskaźnika odzysku	Zadanie ciągle realizowane na bieżąco. Gmina wprowadziła zorganizowany system zbiórki odpadów komunalnych posegregowanych poprzez zakup (łącznie ilość pojemników 258szt.) i rozmieszczenie pojemników na całym terenie. Zadanie realizowane przy współpracy gminnego zakładu komunalnego.
4	Bieżąca kontrola i likwidacja dzikich wysypisk odpadów	Ochrona gleb i walorów krajobrazu	Zadanie ciągle realizowane na bieżąco. Gmina co roku prowadzi wiosenno-jesienną akcję sprzątanania, w tym akcję sprzątanania świata.
5	Program powstawania gospodarstw ekologicznych i agroturystycznych	Współistnienie rozwoju gospodarki i ochrony środowiska	Zadanie koordynowane przez ODR. Na terenie gminy nie ma zarejestrowanych gospodarstw agroturystycznych. W ostatnim czasie została wydana decyzja lokalizacyjna dla przedsięwzięcia z zakresu agroturystyki (Łojewo).
6	Doradztwo w zakresie zmniejszania chemizacji gleb	Ochrona gleb i wód	Zadanie koordynowane przez ODR – dobra praktyka rolnicza, prog. rol-środ.
7	Zmniejszenie erozji gleb poprzez zalesianie, zadamianie terenów	Ochrona przed erozją, zwiększenie kultury rolnej	Zadanie realizowane ciągle - przez właścicieli gruntów poprzez stopniowe zalesianie terenów nieprzydatnych dla rolnictwa oraz gruntów zdegradowanych i poprzez dokonywanie nowych zadrzewień i zakrzaceń. Prace koordynowane przez starostę, agencję nieruchomości rolnych. Gmina co roku prowadzi akcję zadrzewieniową wiosna-jesień w formie dofinansowania (90%).

8	Poprawa struktury agrarnej gospodarstw rolnych	Poprawa efektywności ekonomicznej gospodarstw, realizacja zadań prog. rolno-środow.	Zadanie jest wykonywane zgodnie z ustawą z dnia 11 kwietnia 2003r. o kształtowaniu ustroju rolnego (Dz. U. Nr z 2003r. Nr 64, poz. 592 z późn. zm.). Ustawa określa zasady kształtowania ustroju rolnego państwa przez: 1) poprawę struktury obszarowej gospodarstw rolnych; 2) przeciwdziałanie nadmiernej koncentracji nieruchomości rolnych; 3) zapewnienie prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwach rolnych przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. Zadanie koordynowane przez agencje nieruchomości rolnej, producentów rolnych, zarząd powiatu, organizacje rolnicze.
9	Wdrażanie rolnictwa ekologicznego- prowadzenie upraw bez użycia nawozów sztucznych, gospodarowanie odpadami i energią w sposób mający niewielki wpływ na środowisko	Realizacja zadań prog. rolno-środow. wzmocnienie konkurencyjności rolnictwa	Zadanie koordynowane przez agencje płatnicze pracujące na rzecz ministerstwa rolnictwa, ich służb kontrolnych i monitorujących efekty środowiskowe wdrażania programów, służb doradczych państwowych i prywatnych, organizacji niezależnych o profilu przyrodniczym wspomagających służby doradcze, ośrodki doradztwa rolniczego (pisma, ulotki, szkolenia, konferencje, doradztwo itp.). Programy te jako jedyne są obowiązkowe dla wszystkich krajów członkowskich i pełnią kluczową rolę w realizacji planów ochrony przyrody. Mają one za zadanie pomóc we wdrażaniu europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000, której wprowadzenie wymuszają na państwach Wspólnoty Dyrektywa Siedliskowa (92/43/WE) i Dyrektywa Ptasia (79/409/WE) Unii Europejskiej. Z uwagi na to, że gmina nie należy do obszarów szczególnie cennych przyrodniczo- położona jest w części województwa cechującej się mniejszą wartością walorami - najczęściej realizowany jest pakiet podstawowy. Pakiet podstawowy (tzw. min. rolno-środowiskowe) stanowi szereg działań stosowanych w całym gospodarstwie. Obejmuje zwykłą praktykę rolniczą i ma obejmować swym zakresem stosowanie się do obowiązującego prawa w zakresie ochrony środowiska i ochrony przyrody. Do zaleceń tego pakietu zalicza się: właściwe stosowanie nawozów organicznych i mineralnych, bezpieczne dla środowiska przechowywanie odchodów zwierząt gospodarskich, przestrzeganie zakazów obowiązujących podczas stosowania środków ochrony roślin, zakaz wypalania traw, zakaz emisji ścieków bytowych i płynnych nawozów organicznych do zbiorników otwartych i wód płynących, utrzymanie czystości i porządku w gospodarstwie. W programie mogą uczestniczyć rolnicy, osoby fizyczne i prawne,

9			np. spółdzielnie lub zrzeczenia prywatnych właścicieli gruntów rolnych, wieloletni dzierżawcy gruntów rolnych (właściciel musi wyrazić zgodę na piśmie), gospodarstwa posiadające co najmniej 3ha (w przypadku gospodarstw ekologicznych 1ha), rolnicy utrzymujący się wyłącznie z pracy na roli, jak i rolnicy czerpiący dodatkowe dochody z innego stosunku pracy, możliwe jest także składanie wniosków grupowych ze względu na duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych (minimum 5 rolników).
10	Prowadzenie prac zalesieniowych na gruntach o niskiej przydatności rolniczej.	Zwiększanie lesistości	Gmina ujęła zadanie w zmianie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław – uchwała Nr XLVII/269/2010 Rady Gminy Inowrocław z dnia 16 sierpnia 2010r. Zadanie długofalowe, ciągle realizowane przez właścicieli gruntów poprzez stopniowe zalesianie terenów nieprzydatnych dla rolnictwa oraz gruntów zdegradowanych i poprzez dokonywanie nowych zadrzewień i zakrzaczeń. Prace koordynowane przez starostę, agencję nieruchomości rolnych i nadleśnictwa. Gmina co roku prowadzi akcję zadrzewieniową wiosna-jesień w formie dofinansowania (90%).
11	Szkolenia dla rolników organizowane przez ODR	Podniesienie poziomu wiedzy rolników	Zadanie koordynowane przez ODR.

Tabela 4. Lista przedsięwzięć - ochrona zasobów kopalni i wód podziemnych

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1.	Rozbudowa kanalizacji sanitarnej w gminie – WPI	Ochrona jakości wód podziemnych	Zadanie długofalowe, etapowe - zrealizowano inwestycje kanalizacyjne w następujących miejscowościach – Sójkowo, Sławęcinek, Łojewo, Strzemkowo, Kruśliwiec, Jacewo - I etap. Wykonano sieć tłoczną i grawitacyjną z przykanalikami. Łączna dł. 16,3km, w tym graw. 4,9km.
2.	Kontrola szczelności i likwidowanie szamb	Likwidacja źródeł zanieczyszczeń, ochrona jakości wód podziemnych	Zadanie ciągle realizowane na bieżąco. (Likwidowanie szamb w obszarach budowy kanalizacji ścieków sanitarnych.). Współdziałanie z organami ścigania, państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym, nadzorem budowlanym.

3.	Propagowanie dobrej praktyki rolniczej polegającej na stosowaniu właściwych dawek nawozów sztucznych i naturalnych	Likwidacja źródeł zanieczyszczeń, ochrona jakości wód podziemnych	Zadanie koordynowane przez ODR (prog. rolno-środowiskowe, stosowanie dobrej praktyki rolniczej).
4.	Modernizacja sieci wodociagowych i ujęć wód celem racjonalizacji wykorzystania zasobów wód podziemnych i eliminacji starych, przestarzałych i nieodpowiadających normom sanitarnym instalacji	Ochrona jakości wód podziemnych	Zadanie długofalowe, ciągle realizowane przez gminny zakład komunalny. Wszystkie sieci wodociagowe wykonane są z PVC – nie wymagają modernizacji. Na stacjach uzdatniania wody przeprowadzane są wymiany złóż filtracyjnych celem osiągnięcia właściwych norm sanitarnych.
5.	Racjonalna gospodarka studniami głębinowymi, likwidacja nieczynnych ujęć wody	Ochrona jakości wód podziemnych	Zadanie długofalowe, ciągle realizowane przez gminny zakład komunalny. Wszystkie studnie głębinowe są w bieżącej eksploatacji. Planuje się likwidację dwóch studni (Popowice) – wg możliwości finansowych.
6.	Wspieranie likwidacji zbiorników na ścieki bytowe powstałych w nieeksploatowanych studniach kopanych	Likwidacja źródeł zanieczyszczeń, ochrona jakości wód podziemnych	Zadanie ciągle realizowane na bieżąco. Współdziałanie z organami ścigania, państwowym powiatowym inspektorem sanitarnym, nadzorem budowlanym.
7.	Podniesienie efektywności ochrony wód podziemnych, a w szczególności Głównych Zbiorników Wód Podziemnych	Ochrona jakości wód podziemnych	Zadanie koordynowane przez regionalny zarząd gospodarki wodnej, starostwo, wojewódzki inspektorat ochrony środowiska. Badania i ocena jakości wód prowadzona jest w ramach państwowego monitoringu środowiska w bloku stan i w podsystemie "Monitoring jakości wód". Według "Programu Państwowego Monitoringu Środowiska", w sieci krajowej monitoring wód realizowany jest w oparciu o sieć obserwacyjną, specjalnie dobraną i zapewniającą reprezentatywną ocenę jakości wód.
8.	Likwidacja nieczynnych, niesprawnych ujęć wód podziemnych	Ochrona jakości wód podziemnych	Zadanie koordynowane przez starostę, geologa, powiatowego państwowego inspektora sanitarnego, właścicieli gruntu oraz GZK – patrz pkt.5.

Tabela 5. Zmniejszenie wodochłonności, materiałochłonności i energochłonności gospodarki

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Opracowanie i uchwalenie projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Ograniczenie zużycia energii	Zadanie realizowane zgodnie z prawem energetycznym przez zakład gazowniczy i energetyczny.

2	Opracowanie planu wykorzystania różnych technologii w zakresie „termomodernizacji” budynków	Ograniczenie zużycia energii, ochrona powietrza	Zadanie realizowane poprzez informacje zachęcające do termomodernizacji budynków wśród mieszkańców gminy (ulotki, publikacje, plakaty itp.). Termomodernizacja to przedsięwzięcie mające na celu zmniejszenie zapotrzebowania i zużycia energii cieplnej w danym obiekcie budowlanym. Przedsięwzięcie to wymaga pewnych nakładów finansowych, dlatego warto przed podjęciem decyzji co do zakresu modernizacji zasięgnąć porady doświadczonego audytora energetycznego i ponieść niewielkie w skali wartości modernizacji koszty audytu energetycznego. Z dniem 19 marca 2009 r. (Dz. U. Nr 223, poz. 145) weszła w życie ustawa o wspieraniu termomodernizacji i remontów. Na mocy nowej ustawy w banku gospodarstwa krajowego (BGK) rozpoczął działalność fundusz termomodernizacji i remontów (FTiR), który przejął aktywa i zobowiązania funduszu termomodernizacji. Podstawowym celem funduszu jest pomoc finansowa dla inwestorów realizujących przedsięwzięcia termomodernizacyjne, remontowe oraz remonty budynków mieszkalnych jednorodzinnych z udziałem kredytów zaciąganych w bankach komercyjnych. Pomoc ta stanowi źródło spłaty części zaciągniętego kredytu na realizację przedsięwzięcia lub remontu. Patrz pkt. 3
3	Termomodernizacje budynków zarządzanych przez Gminę	Ograniczenie zużycia energii, ochrona powietrza	Zadanie zrealizowano poprzez wymianę stolarki okiennej w budynku UG i budynkach komunalnych tj. Tupadły, Orłowo, Kr. Duchowna i Kłopot oraz poprzez wymianę konstrukcji dachowej w budynku UG i budynkach komunalnych w Tupadłach i Kr. Zamkowej.
4	Podjęmowanie działań stymulujących rozwój rynku surowców wtórnych	Zmniejszenie materiałochłonności w tym odpadowości	Zadanie koordynowane przez ministra środowiska, ministerstwo gospodarki, głównego inspektora ochrony środowiska zgodnie z opracowanym przez radę ministrów Programem Wykonawczym do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002-2010r. np. realizacja programu zagospodarowania wycofywanych z użytkowania substancji i materiałów niebezpiecznych.
5	Opracowanie i wdrożenie programu ograniczania poboru wody na cele przemysłowe	Racjonalne zużycie wody	Zadanie koordynowane przez ministra środowiska, ministerstwo gospodarki, głównego inspektora ochrony środowiska, regionalny zarząd gospodarki wodami zgodnie z opracowanym przez radę ministrów Programem Wykonawczym do II Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2002-2010r. np wprowadzenie zamkniętych obiegów wody w przemyśle, wprowadzenie wodoszczędnych

5			technologii produkcji i przedsięwzięcia modernizacyjne w systemach zaopatrzenia miast w wodę, ukierunkowane na zmniejszenie strat wody.
6	Wykorzystywanie energii odnawialnej	Ograniczenie zużycia surowców nieodnawialnych	Zadanie koordynowane przez inwestorów prywatnych – z uwagi na brak wniosków zadanie nie realizowane. Działania w tym zakresie podejmuje ODR poprzez rozsyłanie ulotek, pism informacyjnych itp.
7	Modernizacja i rozbudowa sieci elektroenergetycznych	Eliminacja strat, poprawa jakości krajobrazu	Zadanie realizowane zgodnie z prawem energetycznym przez zakład energetyczny.
8	Zachęcanie mieszkańców do wymiany źródeł energii cieplnej zasilanych paliwem nieodnawialnym na urządzenia, o mniejszym stopniu negatywnego oddziaływania na śr.	Ograniczenie zużycia kopalin	W związku z eksploatacją złóż w Górze (kopalnia soli) oraz Łojewie (złoże Łojewo II) gmina wyznaczyła tereny górnicze w zmianie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Inowrocław – uchwała Nr XLVII/269/2010 Rady Gminy Inowrocław z dnia 16 sierpnia 2010r. Zadanie koordynowane i realizowane przez ODR szkolenia, konferencje, pisma informacyjne, ulotki itp.

Tabela 6. Wykorzystanie energii odnawialnej

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Opracowanie projektów możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla gminy	Ocena potencjału w zakresie wykorzystania OZE	Zadanie długoterminowe realizowane w miarę środków finansowych – zamontowano trzy lampy hybrydowe (Kłopot i Piotrkowice).
2	Wspieranie inicjatyw w zakresie wykorzystania energii odnawialnej, stworzenie sprawnie funkcjonującego systemu konsultacji w gminie dotyczących problemów OZE	Ograniczenie zużycia zasobów nieodnawialnych	Zadanie realizowane przy współpracy z ODR – doradztwo, konsultacje, opracowania. Małe zainteresowanie mieszkańców.
3	Propagowanie na terenach wiejskich źródeł energii cieplnej wykorzystujących biomasę – słomę i biogaz otrzymywanych z fermentacji metanowej odchodów zwierzęcych	Oszczędność surowców nieodnawialnych	Zadanie koordynowane przez starostwo powiatowe, producentów urządzeń, ODR - szkolenia, konferencje, pisma informacyjne, ulotki, plakaty itp.
4	Prowadzenie edukacji mieszkańców w zakresie m.in.: skutków spalania w piecach odpadów i węgla o niskich walorach grzewczych a zasiarczonego, systemów grzewczych oraz sposobów oszczędzania ciepła	Oszczędność surowców nieodnawialnych	Patrz pkt.3

Tabela 7. Kształtowanie stosunków wodnych i ochrona przed powodzią

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Działania na rzecz wyznaczenia części nieruchomości umożliwiających dostęp do wody	Ochrona wód, zapewnienie dostępu do nich	Zadanie ciągle realizowane według zapotrzebowania mieszkańców i w miarę posiadanych środków finansowych przez gminny zakład komunalny. Współpraca z gminą na bazie planowania i współfinansowania zadań.
2	Modernizacja i odbudowa systemów melioracyjnych	Zapewnienie odpowiedniego nawodnienia gleb	Zadanie długoterminowe ciągle realizowane przez właścicieli gruntów, spółki wodne i wojewódzki zarząd melioracji i urządzeń wodnych. Całokształt spraw w zakresie gospodarki wodnej reguluje: ustawa prawo wodne - urządzenia melioracji wodnych dzielą się na podstawowe i szczegółowe w zależności od funkcji i parametrów. Pierwsze z nich są wykonywane i utrzymywane na koszt państwa, utrzymywanie zaś urządzeń melioracji szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej - do tej spółki. Jest to jednoznaczny zapis dzielący obowiązki utrzymywania urządzeń między państwo i innych użytkowników gruntów. Realizacja zadań w tym zakresie hamowana jest
2			w związku z bardzo niskimi środkami w budżecie państwa. Gmina wspólnie z sąsiednimi gminami podjęła działania na szczeblu wojewódzkim o uzyskanie dotkowych środków na kompleksowe działania w przedmiotowym zakresie.
3	Ochrona przeciwpowodziowa	Ochrona przeciwpowodziowa	Zadanie realizowane zgodnie z gminnym planem zarządzania kryzysowego. Na terenie gminy nie występuje zagrożenie powodziowe.
4	Współpraca ze Starostwem przy opracowaniu koncepcji programowej małej retencji	Zabezpieczenie przed nadmiernym sływem wód opadowych	Zadanie koordynowane przez regionalny zarząd gospodarki wodnej, kujawsko-pomorski zarząd melioracji i gospodarki wodnej, starostwo.

5	Utworzenie bazy danych i systemu wymiany informacji, oraz współdziałanie w systemie ochrony przeciwpowodziowej	Ochrona przeciwpowodziowa	Zadanie koordynowane przez instytut meteorologii i gospodarki wodnej, regionalny zarząd gospodarki wodnej, kujawsko-pomorski zarząd melioracji i gospodarki wodnej, starostwo.
6	Realizacja przedsięwzięć z zakresu renowacji oraz wymaganej odbudowy cieków naturalnych i urządzeń melioracji wodnych podstawowych	Zapewnienie odpowiedniego nawodnienia gleb	Zadanie koordynowane przez wojewódzki zarząd melioracji i gospodarki wodnej, regionalny zarząd gospodarki wodnej, kujawsko-pomorski zarząd melioracji i gospodarki wodnej, starostwo. Patrz pkt.2
7	Podjęcie przedsięwzięć z zakresu odbudowy zdekapitalizowanych (strata wartości w wyniku zużycia/zaniedbania) systemów melioracji wodnych szczegółowych	Zapewnienie odpowiedniego nawodnienia gleb	Patrz pkt.2
8	Działania na rzecz właściwego zagospodarowania terenów przyległych do wód stojących i płynących	Ochrona wód, zapewnienie dostępu do nich	Zadanie koordynowane przez miastę właściwą do spraw gospodarki wodnej, prezesa krajowego zarządu gospodarki wodnej, dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej - jako organ administracji rządowej niezespółonej, podlegający prezesowi krajowego zarządu gospodarki wodnej, wojewodę, organy jednostek samorządu terytorialnego – zadanie realizowane zgodnie z ustawą prawo wodne.
9	Modernizacja obiektów i urządzeń przeciwpowodziowych	Ochrona przeciwpowodziowa	Na terenie gminy nie występują obiekty i urządzenia p. powodziowe.
10	Modernizacja Kanalu Parchańskiego od km 14+450 do km 19+700 – kształtowanie przekroju podłużnego i poprzecznego oraz układu poziomego cieku dla poprawy warunków przepływu wód.	Poprawa warunków przepływu wody	Zadanie koordynowane przez wojewódzki zarząd melioracji i gospodarki wodnej, zarząd województwa.
11	Wykonanie systemów nawodnień deszczowniczych 13 obiektów na użytkach rolnych.	Poprawa warunków przepływu wody	Zadanie koordynowane przez wojewódzki zarząd melioracji i gospodarki wodnej.

Tabela 8. Jakość wód

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Rozbudowa wodociągów	Poprawa jakości świadczonych usług	Zadanie długoterminowe, ciągle realizowane przez gminny zakład komunalny. 2009 r. – 4km, 2010 r. 0,36 km Dalsza sukcesywna rozbudowa mieszkańców wg potrzeb (wniosków) i możliwości finansowych
2	Kontrola i eliminacja nieszczelnych zbiorników gromadzenia ścieków (szamb) – kontrola zagospodarowania ścieków bytowo - gospodarczych i przemysłowych na terenach nieskanalizowanych – polityka ekologiczna państwa	Usprawnienie gospodarki wodno-ściekowej, poprawa jakości wód	Zadanie długoterminowe, ciągle realizowane na bieżąco. Współpraca z organami ścigania, powiatowym inspektorem sanitarnym, nadzorem budowlanym. Sprawdzanie częstotliwości wywożenia ścieków na podstawie opłat za wynajem pojazdów asenizacyjnych.
3	Wzmoczone działania kontrolne i egzekucyjne w celu eliminacji nielegalnego zrzutów ścieków komunalnych	Poprawa jakości wód	Zadanie ciągle realizowane na bieżąco. Współpraca z organami ścigania (zgłoszenia).
4	Przygotowanie wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociagowych	Zabezpieczenie możliwości rozwojowych	Zadania długo- i krótkoterminowe realizowane na podstawie wieloletniego planu inwestycyjnego - uzupełnianego według potrzeb.
5	Rozbudowa kanalizacji – wieloletni plan inwestycyjny	Ochrona wód	
6	Sukcesywna modernizacja stacji uzdatniania wody	Poprawa jakości świadczonych usług	Zadanie ciągle realizowane przez gminny zakład komunalny według posiadanych potrzeb finansowych oraz przez eksploratora stacji uzdatniania wody (w niewielkim zakresie).
7	Wyznaczenie stref ochronnych oraz zasobów ujęć wodnych	Ochrona wód	Zadanie koordynowane przez dyrektora regionalnego zarządu gospodarki wodnej, starostwo, instytut meteorologii i gospodarki wodnej, zadanie realizowane przy powstawaniu stacji uzdatniania wody przez gminny zakład komunalny. Zadanie nierealizowane z uwagi na niewykonywanie nowych ujęć na

7			terenie gminy. Strefa ochronna składa się z terenu ochrony bezpośredniej i terenu ochrony pośredniej, której wielkość zależy od wielkości zasobów eksploatacyjnych ujęcia, budowy geologicznej i warunków hydrogeologicznych. Ochronę jakości wód takiego ujęcia uzyskuje się poprzez sformułowanie i wyegzekwowanie zakazów, nakazów i ograniczeń obowiązujących właścicieli gruntów stanowiących teren ochrony ujęcia. Strefę ochronną obejmującą teren ochrony pośredniej na podstawie wniosku ustanawia w drodze aktu prawa miejscowego. Do wniosku dołącza się dokumentację hydrogeologiczną lub inną, w której wyznaczony został obszar zasobowy i obszar zasilania ujęcia. Koszty związane z ustanowieniem strefy ochronnej i jej utrzymaniem ponosi właściciel ujęcia.
8	Prowadzenie monitoringu lokalnego jako uzupełnienie państwowego, z gminnego funduszu ochrony środowiska	Poprawa jakości wód	Zadanie ciągle realizowane przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, instytut meteorologii i gospodarki wodnej, państwowy instytut geologiczny. Gminne Fundusze Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej zostały zlikwidowane 31 stycznia 2010r.
9	Wprowadzenie do likwidacji gołoledzi środków najmniej szkodliwych dla gleb i wód	Ochrona wód, gleby	Stosuje się tylko w wyjątkowych sytuacjach na drogach przeznaczonych dla autobusów komunikacji gminnej.
10	Uświadamianie mieszkańców o możliwościach włączenia do kanalizacji, tych którzy mają taką możliwość ale jeszcze tego nie uczynili	Ochrona wód, gleby	Zadanie długoterminowe, ciągle realizowane na bieżąco przy współdziałaniu gminnego zakładu komunalnego po wybudowaniu kanalizacji ścieków sanitarnych.
11	Budowa urządzeń oczyszczających i doczyszczających ścieki przemysłowe wprowadzane do wód lub do ziemi oraz do instalacji zbiorowego odprowadzenia ścieków	Ochrona wód	Zadanie koordynowane przez wojewódzki zarząd melioracji i gospodarki wodnej, regionalny zarząd gospodarki wodnej - przedsiębiorcy. Realizowane przy budowie nowych obiektów na podstawie wystawionych warunków technicznych dotyczących odprowadzania ścieków sanitarnych.
12	Budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków na terenach o zabudowie rozproszonej	Ochrona wód	Zadanie realizowane przez właścicieli nieruchomości. Występuje przy budowie nowych obiektów na podstawie aktualnie wystawionych warunków technicznych dotyczących odprowadzania ścieków sanitarnych.

12			Dotyczy indywidualnej budowy przydomowych oczyszczalni ścieków przez prywatnych inwestorów.
13	Ograniczenie zanieczyszczeń przemysłowych poprzez wzmożone działania kontrolne	Poprawa jakości wód	Zadanie koordynowane podejmowane wspólnie ze służbami starostwa i wojewódzki inspektorat ochrony środowiska.

Tabela 9 Jakość powietrza i zmiany klimatu

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Modernizacja kotłowni w obiektach komunalnych (przebudowa na gaz)	Ograniczenie nadmiernej emisji do powietrza	Zadanie nie realizowane z uwagi na to, że budynki mienia komunalnego nie wymagały tej modernizacji.
2	Modernizacja dróg gminnych i osiedlowych WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie długofalowe, ciągłe – w trakcie realizacji.
3	Balczewo – budowa drogi gminnej od Jacewa poprzez Turzany do Balczewa - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie długofalowe, etapowe – wykonano I etap „Jacewo”.
4	Cieślin – utwardzenie drogi Cieślin – Mimowola – naprawa dróg osiedlowych w Cieślinie (gminnych) - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowane.
5	Czyste – dywanik asfaltowy na drodze Orłowo – Czyste - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie koordynowane przez powiat inowrocławski.
6	Dulsk – Budowa drogi asfaltowej z Dulaska (od cmentarza) do Pławinka (do drogi wojewódzkiej) WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie realizowane etapowo – I etap od centrum do Pławinka
7	Budowa drogi o nawierzchni asfaltowej z Góry (od Pana Adama Bolińskiego w kierunku Łojewa – Arturowa do Pana Ryszarda Polińskiego) długość około 1.400 metrów - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie realizowane etapowo – I etap Góra do p. Byczyńskiego
8	Jaronty – budowa drogi Trzaski – Komaszycy, Dalkowo – Balin - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowane etapowo – I etap Trzaski-Komaszyce, II etap – Jacewo-Dalkowo.
9	Budowa drogi Jaronty – Dulsk - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie niezrealizowane z uwagi na brak środków finansowych.
10	Naprawa drogi Jaronty – Sikorowo - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie długofalowe, etapowe – zrealizowano I etap od drogi wojewódzkiej nr 252-Jaronty.
11	Gnojno – dywanik asfaltowy na drodze Gnojno – Orłowo - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowane.

12	Jacewo – budowa chodnika od ulicy Bursztynowej do Pana Nadrajkowskiego (droga parczańska) - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie niezrealizowane z uwagi na brak środków finansowych.
13	Jaronty – budowa drogi od skrzyżowania do Pana Simlata - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie niezrealizowane z uwagi na brak środków finansowych.
14	Jaksice – ulica Nowe Osiedle - Polna WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie realizowane etapowo – I etap Jaksice ul. Nowe Osiedle (metoda ulepszona)
15	Asfalt od Powstańców Wielkopolskich do Szkolnej - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie nie zrealizowane z uwagi na brak środków finansowych.
16	Budowa drogi asfaltowej ulica Krótka – Długa - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie długofalowe, etapowe – zrealizowano I etap Długiej położony dywanik asfaltowy; II etap cz. Długiej zrealizowano metodą ulepszoną .
17	Budowa ścieżki rowerowej Jaksice – Jaksiczki oraz ulica Wschodnia - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie nie zrealizowane z uwagi na brak środków finansowych.
18	remont nawierzchni Jaksice – Stefanowo oraz Jaksice –Pławin - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie nie zrealizowane z uwagi na brak środków finansowych.
19	Budowa drogi Pławin – Radłówek – Borkowo - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie nie zrealizowane z uwagi na brak środków finansowych.
20	Kłopot – utwardzenie drogi Kłopot – Gnojno – WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie długofalowe, etapowe – zrealizowano I etap Kłopot
21	Marulewy – remont nawierzchni drogi od centrum do drogi wojewódzkiej - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowane przez zarząd dróg powiatowych.
22	Orłowo – budowa drogi w kierunku Gnojna i dwie drogi w kierunku Więclawic – asfalt - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowano.
23	Strzemkowo – remont drogi wewnątrzosiędlowej - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie nie zrealizowane z uwagi na brak środków finansowych.
24	Sławęcinek – budowa drogi Sławęcinek do drogi w kierunku Sójkowa - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowano.
25	Słońsko – budowa drogi do przepompowni oraz budowa drogi od drogi z płyt betonowych do drogi brukowej (piekło) -WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie nie zrealizowane z uwagi na brak środków finansowych.
26	Sikorowo – budowa chodnika przy czworakach oraz budowa drogi od drogi powiatowej do torów -WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowano.
27	Piotrkowice – dywanik asfaltowy na drodze gminnej od drogi powiatowej - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowano.
28	Krusza Duchowna – budowa drogi gminnej od drogi krajowej - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowano.

29	Turzany – budowa drogi od przystanku autobusowego do Sołtysa -WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowano metodą powierzchniowego utrwalenia.
30	Tupadły – budowa drogi Żernickiej - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie zrealizowano.
31	Tupadły – budowa drogi gminnej od drogi wojewódzkiej w kierunku Kruszy Zamkowa - WPI	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie długofalowe, etapowe - zrealizowano I etap.
32	Namawianie mieszkańców gminy do zmiany sposobu ogrzewania na bardziej przyjazny środowisku	Zmniejszenie zanieczyszczeń z emisji niskiej	Zadanie koordynowane przez starostwo powiatowe, producentów urządzeń, ODR - szkolenia, konferencje, pisma informacyjne, ulotki, plakaty itp.
33	Wsparcie przedsięwzięć mających na celu ograniczenie niskiej emisji (plany miejscowe, ulgi podatkowe, reglamentacja)	Element systemu zarządzania środowiskiem	Współpraca z zarządami dróg. (poprawa nawierzchni dróg, budowa nowych dróg, wspieranie budowy obwodnicy. Plany miejscowe są wykonywane na podstawie składanych wniosków stosownie do posiadanych środków finansowych.
34	Opracowanie planu wykorzystania różnych technologii w zakresie “termomodernizacji” budynków”	Eliminacja emisji	Patrz tabela nr 5 pkt.2
35	Identyfikacja i sporządzenie wykazu terenów z przekroczeniami dopuszczalnych stężeń substancji i obszarów ograniczonego użytkowania	Inwentaryzacja obszarów	Zadanie koordynowane przez wojewodę, wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, powiat.
36	Budowa i modernizacja infrastruktury drogowej i kolejowej (budowa obwodnic, poprawa nawierzchni dróg, modernizacja linii kolejowych)	Ochrona klimatu	Zadanie koordynowane przez zarządzających infrastrukturą (zarządy dróg), wojewodę, starostę. Zadanie w trakcie realizacji – (etap opracowania dokumentacji i uzgodnień)
37	Działania promocyjne na rzecz wykorzystywania w budownictwie materiałów energooszczędnych	Ochrona klimatu	Zadanie koordynowane przez zarząd województwa, producentów materiałów budowlanych, zarząd powiatu.
38	Rozbudowa sieci gazowych, zmiana systemu ogrzewania	Ograniczenie nadmiernej emisji do powietrza	Zadanie koordynowane przez polskie górnictwo naftowe i gazownictwo s.a.
39	Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 252 Inowrocław-Zakrzewo	Poprawa płynności ruchu samochodowego	Zadanie koordynowane przez zarząd dróg - na terenie gminy zrealizowano zadanie w całości.
40	Odnowa nawierzchni drogi wojewódzkiej nr 412 Tupadły-Kobylniki	Poprawa płynności ruchu samochodowego	Zadanie etapowe, koordynowane i realizowane przez zarząd dróg wojewódzkich. Zrealizowano I etap.
41	Wsparcie przedsięwzięć dotyczących usuwania azbestu z obiektów i instalacji budowlanych	Eliminacja wyrobów azbestowych	Zadanie długoterminowe, koordynowane przez ministra gospodarki, marszałka, wojewodę, powiat, powiatowego inspektora nadzoru budowlanego oraz powiatowego inspektora pracy. Zadanie realizowane zgodnie z podjętą uchwałą przez radę ministrów w dniu

41			14 lipca 2009 r. w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pn. "Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032". Zadanie realizowane według złożonych informacji sporządzany jest raz w roku wykaz, który jest przekazywany do marszałka województwa. Zadanie koordynowane przez ODR i gminę (ulotki, informacje, plakaty itp.).
----	--	--	--

Tabela 10 Oddziaływanie hałasu

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Modernizacja dróg gminnych celem uzyskania lepszych parametrów akustycznych	Zwiększenie płynności ruchu i oszczędność energii	Zadanie realizowane według WPI oraz w miarę posiadanych środków finansowych. Patrz tabela 9.
2	Podjęcie działań na rzecz rozwoju systemu transportu zbiorowego i minimalizowania poziomu hałasu spowodowanego przez pojazdy	Eliminacja zagrożenia hałasem	Zadanie koordynowane przez ministra infrastruktury, marszałka, wojewodę, wojewódzki inspektorat ochrony środowiska. Zadanie realizowane przez prowadzenie komunikacji gminnej (12 linii) oraz zakup usług w zakresie przewozów środkami transportu publicznego.
3	Ograniczenie emisji hałasu poprzez inwestycje dotyczące budowy i modernizacji infrastruktury drogowej i kolejowej	Eliminacja zagrożenia hałasem	Zadanie koordynowane ciągle przez zarządców dróg i linii kolejowych drogami, województwo, powiat. Zadanie realizowane wg. Programu WPI i posiadanych środków finansowych np. przebudowa dróg.
4	Identyfikacja i sporządzenie wykazów terenów wokół dróg z przekroczeniami poziomów hałasu w środowisku, terenów zagrożonych hałasem	Eliminacja zagrożeń hałasem	Zadanie koordynowane przez wojewodę, wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, powiat.
5	Opracowanie map akustycznych i programów naprawczych w zakresie ochrony przed hałasem dla obszarów położonych wzdłuż dróg i linii kolejowych niestanowiących wymienionych powyżej, gdzie stwierdzono przekroczenie dopuszczalnego	Eliminacja zagrożeń hałasem	Zadanie koordynowane przez wojewodę, zarządców dróg i linii kolejowych, wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska, powiat.

5	poziomu dźwięku A powyżej 55 dB w porze nocnej lub zagrożenie hałasem, w kolejności od obiektów o największym negatywnym oddziaływaniu		
6	Ograniczenie emisji hałasem poprzez inwestycje dotyczące budowy i modernizacji infrastruktury drogowej i kolejowej	Eliminacja zagrożeń hałasem	Zadanie koordynowane przez wojewodę, zarządców dróg i linii kolejowych, wojewoda, starosta.
7	Prowadzenie badań kontrolnych poziomu hałasu komunikacyjnego przy drogach krajowych i wojewódzkich	Eliminacja zagrożeń hałasem	Zadanie koordynowane przez generalną dyrekcję dróg krajowych i autostrad oraz zarząd dróg wojewódzkich.
8	Wzmocnienie działalności kontrolnej organów samorządowych w porozumieniu z WIOŚ w zakresie emisji hałasu przez podmioty korzystające ze środowiska – prawo ochrony środowiska	Element systemu zarządzania środowiskiem	Zadanie koordynowane przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska.

Tabela 11 Ochrona przed oddziaływanie pól elektromagnetycznych

L.p.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Lokalizacja terenów zabudowy mieszkaniowej lub innej przeznaczonej na stały pobyt ludzi w zasięgu linii elektroenergetycznych 110 kV po uprzednim wykonaniu badań poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku - w ramach prac nad studium zagospodarowania przestrzennego – ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym art. 10	Ochrona zdrowia mieszkańców	Projekt zmiany studium uzyskał pozytywne opinie regionalnego dyrektora ochrony środowiska i państwowego powiatowego inspektora sanitarnego. Badań pól elektromagnetycznych nie wykonano ; szczególne zasady zagospodarowania terenów określone zostaną na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i projektów decyzji lokalizacyjnych.
2	Lokalizacja obiektów emitujących pola elektromagnetyczne w miejscach niedostępnych dla ludności – ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ochrona zdrowia mieszkańców	Zadanie nie realizowane z uwagi na brak wniosków

3	Minimalizacja liczby wysokich konstrukcji antenowych i lokalizacja urządzenia nadawcze kilku użytkowników na jednej konstrukcji wsporczej ze względu na ochronę krajobrazu – ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym	Ochrona krajobrazu	Zadanie nie realizowane z uwagi na brak wniosków.
4	Współpraca ze służbami kontrolno-pomiarowymi w zakresie nadzoru nad obiektami emitującymi pola elektromagnetyczne	Ochrona środowiska	Zadanie koordynowane przez organ kontrolny – wojewódzki inspektorat ochrony środowiska.

Tabela 12 Przedsięwzięcia ukierunkowane na ograniczenie stosowania chemikaliów, wystąpienia poważnych awarii i klęsk żywiołowych w gminie

Lp.	Opis przedsięwzięcia	Cel przedsięwzięcia	Stan realizacji zadań oraz opis podjętych działań
1	2	3	4
1	Modernizacja i doposażenie w sprzęt ratownictwa ekologicznego remiz	Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców	Zadanie koordynowane przez komendę powiatowej państwowej straży pożarnej. Zadanie niezrealizowane – nie doposażono w sprzęt ratownictwa ekologicznego jednostek OSP.
2	Utrzymanie we właściwym stanie technicznym dróg, którymi przemieszczają się transporty substancji niebezpiecznych	Prewencyjne eliminowanie potencjalnych przyczyn zagrożeń	Zadanie realizowane na bieżąco, w miarę posiadanych środków finansowych. Patrz tabela 9.
3	Opracowanie i realizacja lokalnego systemu zagospodarowania padłych zwierząt	Zabezpieczenia bezpieczeństwa sanitarnego	Zadanie ciągle, realizowane według zgłoszeń na podstawie umowy zawartej zakładem zajmującym się utylizacją padłych zwierząt. Zadanie koordynowane również z zarządami dróg, właścicielami nieruchomości oraz lekarzem weterynarii i kołami łowieckimi.
4	Budowa chodników wzdłuż dróg	Element systemu zarządzania środowiskiem	Zadanie koordynowane z zarządami dróg – zadanie zrealizowano w następujących miejscowościach: Marcinkowo, Balczewo, Sikorowo, Tupadły, Dulsk, Jaksice, Kłopot, Orłowo, Czyste, Batkowo, Pławin, Cieślin, Kr. Podlotowa, Góra, Witowy, Trzaski, Jacewo.

5	Rozważenie możliwości zimowego utrzymywania dróg bez, albo przy minimalnym udziale, stosowania środków chemicznych	Element systemu zarządzania środowiskiem	Zadanie realizowane tylko w miejscach, gdzie poruszają się autobusy komunikacji publicznej.
6	Podjęcie przedsięwzięć w zakresie ochrony przeciwpożarowej i ratownictwa	Zapewnienie bezpieczeństwa	Zadanie ciągłe - coroczne, systematyczne szkolenia i ćwiczenia jednostek OSP oraz wyposażenie w sprzęt – koordynowane przez komendę powiatowej państwowej straży pożarnej, wojewodę, powiatu.
7	Wsparcie działań na rzecz prawidłowego zagospodarowania obornika, gnojowicy, gnojówki w fermach zwierząt gospodarskich	Ochrona wód	Zadanie koordynowane przez Ośrodek Doradztwa Rolnego (szkolenia, ulotki, pisma informacyjne, prog. rolno-środ., stosowanie dobrej praktyki).
8	Edukacja społeczeństwa w zakresie właściwych zachowań w sytuacji wystąpienia zagrożenia	Element systemu zarządzania środowiskiem	Zadanie koordynowane przez wojewódzki inspektorat ochrony środowiska, regionalnego dyrektora ochrony środowiska, organizacje pozarządowe, gazety lokalne, powiat.
9	Kontrola przestrzegania europejskiej normy „ADR” (międzynarodowa konwencja dotycząca drogowego przewozu towarów i ładunków niebezpiecznych) o przewozie substancji i materiałów niebezpiecznych	Prewencyjne eliminowanie potencjalnych przyczyn zagrożeń	Zadanie koordynowane przez Organy ścigania i straż.

V. Podsumowanie

Przedmiotem niniejszego opracowania jest raport z realizacji z Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Inowrocław.

Zasadniczym zadaniem, jakie ww. opracowanie miało spełnić było określenie celów, priorytetów i w konsekwencji działań, jakie stoją przed samorządem gminnym w dziedzinie ochrony środowiska. Ich podjęcie i wykonanie miało na celu realizację międzynarodowych zobowiązań naszego kraju, a w szczególności podjętych w związku z przystąpieniem Polski do Unii

Europejskiej oraz, w znacznej mierze wynikającej z nich, *Polityki Ekologicznej Państwa*.

Program był realizowany poprzez uwzględnienie zapisów wynikających z dokumentów rządowych, zwłaszcza wynikających z listy przedsięwzięć własnych i koordynowanych. Ponadto wszelkie działania wynikały z przedsięwzięć zawartych w opracowaniach na szczeblu regionalnym (Program wojewódzki, Strategia wojewódzka) i lokalnym, zwłaszcza z Programu powiatowego oraz z dokumentów, koncepcji władz gminy, postulatów rozmaitych środowisk, w tym organizacji pozarządowych i mieszkańców. Dodatkowo niektóre z przedsięwzięć zostały zaproponowane przez zespół opracowujący Aktualizację Programu – Abrys Spółka z o.o.

Zhierarchizowana lista przedsięwzięć, odnośnie każdego komponentu środowiska przyrodniczego została zawarta w tabelach.

Podstawowym celem tworzenia programów na wszystkich szczeblach (od krajowego programu do gminnego) jest założenie, aby ich realizacja doprowadziła do poprawy stanu środowiska naturalnego i efektywnego nim zarządzania oraz zapewniła skuteczne mechanizmy chroniące środowisko przed degradacją. Ważne jest, by dzięki realizacji programów, stworzyć dogodne warunki dla wdrożenia wymagań obowiązujących w zakresie prawa. Dlatego w celu realizacji polityki ekologicznej konieczne było wyznaczenie zadań, jakie należy podjąć w zakresie ochrony środowiska na terenie Gminy Inowrocław na przestrzeni kilkunastu lat.

Z przedstawionego raportu wynika, że nie wszystkie zadania zapisane w „Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Inowrocław” zostały zrealizowane. Jak wynika z analizy przeprowadzonej w rozdziale „Analiza aktualnego stanu środowiska wraz z krótką oceną dotychczasowej polityki ochrony środowiska i gospodarki odpadami w Gminie Inowrocław” (patrz Tabele od 1-12) działania podjęte na rzecz ochrony środowiska w przeważającej części są zadaniami realizowanymi ciągle (m.in. nadzór nad gospodarką leśną,

zabiegi pielęgnacyjne zieleni gminnej, zadrzewienia, wykonywanie zadań wynikających z ustawy o utrzymaniu czystości i porządku (kontrola np. „szamb”), współpraca gminy z ODR, GSW, GZK, zarządcami dróg w zakresie wyznaczania potrzeb modernizacji, organami kontrolnymi, ścigania). Niektóre zadania zostały rozpoczęte (tzw. długoterminowe; długoterminowe etapowe) i wymagają kontynuowania, np. budowa kanalizacji, budowa i modernizacja dróg gminnych, sieci wodociągowej, remonty budynków komunalnych. Wyszczególniono także zadania zrealizowane, tj. wyznaczenie tras rowerowych, wprowadzenia zorganizowanego systemu zbiórki odpadów komunalnych stałych posegregowanych, wybudowanie i modernizacja niektórych dróg (np. budowa drogi Sławęcinek-Sójkowo), ukończenie prac nad opracowaniem studium zagospodarowania przestrzennego gminy Inowrocław. Pozostałe działania nie zostały podjęte, na co miała wpływ zmiana przepisów prawnych, brak środków finansowych i brak aktualnych planów zagospodarowania przestrzennego oraz brak obszarów cennych przyrodniczo (nie ujęcie gminy Siecią Natura 2000). Zaliczamy do nich m.in.: budowa drogi Jaronty-Dulsk, brak ciągów łączników ekologicznych, uwzględnienie w procesie planowania przestrzennego i inwestycyjnego zapisów dotyczących pól elektromagnetycznych, wsparcia finansowego dla mieszkańców zmieniających ogrzewanie węglowe na ekologiczne – dotacje lub ulgi podatkowe dla mieszkańców z tytułu zmiany źródeł ogrzewania, zapobieganie nielegalnym eksploatacjom surowców bez odpowiednich koncesji (zadanie realizowane przez Starostwo Powiatowe).

Są także zadania koordynowane i krótkoterminowe realizowane przez inne jednostki, tj.:

- Gminny Zakład Komunalny (np. budowa i modernizacja wodociągów),
- Ośrodek Doradztwa Rolniczego (np. prowadzenie działań promocyjnych i doradztwa związanego z wdrażaniem pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych),

- Inspekcję Ochrony Środowiska WIOŚ (weryfikacja ilości oraz zgodności funkcjonowania ferm hodowlanych z obowiązującym prawem),
- Policję (nadzór nad przestrzeganiem zakazu wypalania łąk, ściernisk, rowów),
- Starostwo Powiatowe (zapobieganie nielegalnym eksploatacjom surowców bez odpowiednich koncesji),
- Kujawsko-Pomorski Zarząd Melioracji i Gminny Związek Spółek Wodnych (utrzymanie urządzeń melioracyjnych),
- Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej (m.in. wdrażanie programów ochrony wód powierzchniowych w układzie zlewniowym rzek),
- Powiatowy Państwowy Inspektor Sanitarny (np. rozwój sieci monitoringu jakości powietrza przez udział gminy i powiatu w monitoringu regionalnym),
- Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi (wspieranie przedsięwzięć dotyczących usuwania azbestu z obiektów i instalacji budowlanych),
- Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (np. podniesienie wskaźnika lesistości gminy przez stopniowe zalesianie terenów nieprzydatnych dla rolnictwa oraz gruntów zdegradowanych).

W raporcie ujęto również działania, które nie zostały zrealizowane ze względu na brak wniosków-zgłoszeń, np. tworzenie ścieżek edukacyjnych w lasach, czy nie zgłoszenie do WIOŚ spraw dotyczących uciążliwości spowodowanej emisją hałasu przez podmioty korzystające ze środowiska. Mimo to Gmina Inowrocław sukcesywnie, w miarę posiadanych środków budżetowych, eliminuje procesy i działania szkodliwe dla środowiska.

Droga do racjonalnego gospodarowania środowiskiem i jego zasobami naturalnymi prowadzi przede wszystkim poprzez świadomość ekologiczną mieszkańców gminy. Dlatego gmina będzie kontynuować i podejmować nowe działania mające na celu kształtować świadomość ekologiczną mieszkańców.